

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio XLIII. De miraculis à Christo factis in generali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ratio, ut scilicet conprobaret se Deū ex modo docendi, scribendo in cordibus hominum, & non in tabulis materialibus, iuxta illud Hier. 30. Ecce, dies veniunt, &c. & scribam in cordibus eorum, & conprobaret doctrinam suam esse doctrinam spiritus & vitæ, & non literæ & mortis. Reservatum sibi quippe Dominus Iesus docendi modum per internum lumen gratiæ tanquam Deo propriam scies, non debet scribere doctrinam suam credentibus, quasi scriptura illa peritura, doctrinam suam perisistat, quam ipse servaturus per internum est lumen, ut sit in æternum.

De inde ex August. quoniam gentilibus cetera opinione refert de scriptis a Christo, tribus adiunctis opinionibus. Prima est ex contentis in libro: quia contraria sunt Christianæ dicitur. Secunda est, ex utentibus ipsis libris: quia non illa q̄ Christus fecit, facere possunt. Tertia est ex titulo: quia ad Paulum, qui non erat discipulus.

quod ipse non scripserit: quandoquidem membra eius id operata sunt, quod dicantur capite cognoverunt: quicquid enim ille de suis factis & dictis nos legere voluit, hoc scribendum illis, tamquam suis manibus imperavit.

AD SECUNDVM dicendum, quia lex vetus in sensibilibus figuris dabatur, ideo etiam conuenienter sensibilibus signis scripta fuit: sed doctrina Christi, quæ est lex spiritus vitæ, scribi debuit non atramento, sed spiritu Dei uiui, non in tabulis lapideis, sed in tabulis cordis spiritualibus, ut Apostolus dicit 2. ad Cor. 3.

AD TERTIVM dicendum, quod illi qui scripturæ apostolorum de Christo credere noluerunt, nec ipsi Christo scribenti credidissent, de quo opinabantur, quod magicis artibus fecisset miracula.

QVAESTIO XLIII.

De miraculis a Christo factis in generali, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est, de miraculis a Christo factis. Et primo in generali. Secundo, in speciali de singulis miraculorum generibus. Tertio, in particulari, de transfiguratione ipsius.

CIRCA primum quaritur quatuor.

¶ Primo, Vtrum Christus debuerit miracula facere.

¶ Secundo, Vtrum fecerit ea uirtute diuina.

¶ Tertio, In quo tempore incepit miracula facere.

¶ Quarto, Vtrum per miracula fuerit sufficienter ostensa eius diuinitas.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Christus debuerit facere miracula.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod Christus miracula facere non debuerit. Fatum enim Christi uerbo ipsius debuit concordare: sed ipse dicit Matth. 16. Generatio mala & adultera signum querit, & signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophætæ, non ergo debuit miracula facere.

¶ 2. Præter. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

A ¶ 3. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

SED CONTRA est, quod ex persona aduersariorum dicitur Ioan. 11. Quid facimus, quia hic homo multa signa facit?

RESPON. Dicendum, quod diuinitus conceditur homini miracula facere propter duo. Primo, quidem & principaliter, ad confirmandam ueritatem, quam aliquis docet: quia enim ea, quæ sunt fidei, humanam rationem excedunt, non possunt per rationes humanas probari, sed oportet quod probentur per argumentum diuine uirtutis, ut dum aliquis facit opera, quæ solus Deus facere potest, credantur ea, quæ dicuntur esse a Deo: sicut cum aliquis defert literas anulo regis signatas, creditur ex uoluntate regis processisse, quod in illis continetur. Secundo, ad ostendendam præsentiam Dei in homine per gratiam Spiritus sancti, ut dum scilicet homo facit opera Dei, credatur Deus habitare in eo per gratiam. unde dicitur Gal. 3. Qui tribuit nobis Spiritum sanctum, operatur uirtutes in nobis. Vtrumque autem circa Christum erat hominibus manifestandum, scilicet quod Deus esset in eo per gratiam, non adoptionis, sed unionis, & quod eius supernaturalis doctrina esset a Deo. & ideo conuenientissimum fuit, ut miracula faceret. unde ipse dicit Ioan. 10. Si mihi non uultis credere, operibus credite. Et Io. 5. Opera quæ dedit mihi pater ut faciam, ipsa sunt quæ testimonium perhibent de me.

B ¶ 4. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod hoc quod dicitur Signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophætæ, intelligendum est, ut Chryl. * dicit, quod tunc non acceperunt tale signum, quale petebant, scilicet de celo, non quod nullam signum eis dederit: uel quia signa faciebat, non propter eos, quos seiebat lapideos esse, sed ut alios emendaret. & ideo non eis, sed alijs illa signa dabantur.

AD SECUNDVM dicendum, quod licet Christus uenerit in infirmitate carnis, quod manifestatur per passionem: uenit tamen in uirtute Dei, quod erat manifestandum per miracula.

AD TERTIVM dicendum, quod miracula intantum diminuunt meritum fidei, inquantum per hoc ostenditur duritia eorum, qui nolunt credere ea, quæ scripturis diuinis probantur, nisi per miracula. Et tamen melius est eis, ut uel per miracula conuertantur ad fidem, quam quod omnino in infidelitate permancant: dicitur enim 1. ad Corint. 14. quod signa data sunt infidelibus, ut scilicet conuertantur ad fidem.

D ¶ 4. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod Christus non fecerit miracula diuina uirtute. Virtus enim diuina est omnipotens: sed uidetur quod Christus non fuerit omnipotens in miraculis.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus fecerit miracula diuina uirtute.

¶ Super Questionie quadragesimæ articulum secundum.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod Christus non fecerit miracula diuina uirtute. Virtus enim diuina est omnipotens: sed uidetur quod Christus non fuerit omnipotens in miraculis.

¶ Super Questio 43. art. primum.

Titulus clarus.

In corpore uenit conclusio: Conuenientissimum fuit Christum miracula facere. Probatur. Miracula fuit & ad confirmationem doctrinæ supernaturalis & ad testificandū Deū in faciente miracula: sed hæc præcipue habent locum in Christo, ergo. Et confirmatur auctoritate Io. 5. & 10. Omnia clara sunt.

¶ 2. Præter. Sicut Christus in secundo aduentu uenturus est in uirtute magna & maiestate, ut dicit Mat. 25. ita in primo aduentu uenit in infirmitate, secundum illud Isa. 53. Virum dolorum & scientem infirmitatem: sed operatio miraculorum magis pertinet ad uirtutem quam ad infirmitatem. ergo non fuit conueniens, quod in primo aduentu miracula faceret.

¶ 3. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 4. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 5. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 6. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 7. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 8. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 9. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 10. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 11. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 12. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 13. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 14. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 15. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 16. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 17. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 18. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 19. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 20. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 21. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 22. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 23. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 24. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 25. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 26. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 27. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 28. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 29. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 30. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 31. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 32. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 33. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 34. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 35. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 36. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 37. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

¶ 38. Præter. Christus uenit ad hoc, ut homines saluaret per fidem, secundum illud Hebræ. 12. Aspicientes in auctorem fidei & consummatorem lesu(m) sed miracula diminuunt meritum fidei: unde Dominus Ioan. 4. dicit, Nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. ergo non uideretur, quod Christus debuerit miracula facere.

Homil. 54. in Mar. ante med. tom. 3.

¶ Super Questionie quadragesimæ articulum secundum.

¶ In corpore duo sunt. Primo, respondetur quæ sit: Christus fecit miracula uirtute diuina: probatur: quia uera miracula sola uirtute di-

te diuina fieri possunt, & confirmatur auctoritate Leonis. Secundo, responderi dicitur. Quid de humanitate Christi, numquid faciebat miracula? & dicit qd utraq; natura agebat miracula: tamen non sic tamen alterius, sed diuinae. Et declarat modum, & quo ad naturas, quia humanitas erat instrumentum diuinitatis. & quo ad actione: quia humana actio uirtute accipit a natura diuina: quae ex superioribus explanatis clara sunt. ¶ Responsum quoque ad tertium, ex Luc. 11. cap. habes.

lis faciebat: dicitur enim Mat. 6. quod non poterat ibi, scilicet in patria sua, uirtutem ullam facere, ergo uidetur quod non fecerit miracula uirtute diuina. ¶ 2 Præ. Dei non est orare: sed Christus aliquando in miraculis faciebat orabat, ut patet in suscitatione Lazari Io. 11. & in multiplicatione panum, ut patet Mat. 14. ergo uidetur quod non fecerit miracula uirtute diuina.

¶ 3 Præ. Ea, quae uirtute diuina sunt, non possunt uirtute alicuius creaturae fieri: sed ea quae Christus faciebat, poterant fieri in uirtute alicuius creaturae: unde & pharisaei dicebant, quod in Beelzebub principe demoniorum eiciebat demonia, ergo uidetur qd Christus non fecerit miracula uirtute diuina.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit Ioan. 14. Pater in me manens, ipse facit opera.

RESPON. Dicendum, qd sicut in prima parte habitum est, * uera miracula sola uirtute diuina fieri possunt: quia solus Deus potest mutare naturam ordinem, quod pertinet ad rationem miraculi, unde Leo Papa dicit in episto. ad Flavianum, quod in Christo sunt duae naturae, una scilicet diuina, quae fulget miraculis, altera scilicet humana, quae succumbit iniurijs. Et tamen una earum agit cum communicatione alterius, in quantum scilicet humana natura est instrumentum diuinae actionis, & actio humana uirtutem accipit a natura diuina, sicut supra habitum est. *

AD PRIMUM ergo dicendum, qd hoc quod dicitur, non poterat ibi ullam uirtutem facere, non est referendum ad potentiam absolutam: sed ad id, quod potest fieri congruenter: non enim congruum erat, ut inter incredulos operaretur miracula. Vnde subdit Et mirabatur propter incredulitatem eorum, secundum quem modum dicitur Gen. 18. Num celare poteris Abraham, quae geritur sum? & 19. Non potero facere quicquam, donec ingrediaris illuc.

AN SECUNDUM dicendum, qd sicut Chrysostomus dicit super illud Mat. 14. Acceptis quibusque panibus & duobus piscibus, aspiciens in caelum, benedixit & fregit, oportebat credi de Christo, quoniam a patre est, & ideo ei aequalis est: & ideo ut utrumque ostendat, nunc quidem cum potestate, nunc autem orans miracula facit, & in minoribus quidem respicit in caelum, puta in multiplicatione panum, in maioribus autem, quae sunt solius Dei, cum potestate agit, puta quando peccata dimisit, mortuos suscitauit, & autem dicitur Io. 11. qd in suscitatione Lazari oculos sursum leuauit, non propter necessitatem suffragij, sed propter exemplum hoc fecit. Vnde dicit, Propter populum, qui circumstat dixi, ut credant, quia tu me misisti.

AD TERTIUM dicendum, quod Christus alio modo expellebat demones, quam uirtute demonum expellantur. Nam uirtute superiorum demonum, ita demones a corporibus hominum expelluntur, quod tamen remanet dominium eorum, quantum ad animam: non enim contra regnum suum diabolus agit: sed Christus demones expellebat non solum a corpore, sed multo magis ab anima: & ideo Dominus blasphemiam pharisaeorum dicentium eum

in uirtute demoniorum demonia eicere reprobat. primo quidem per hoc, quod fatanas contra seipsum non diuiditur. secundo, exemplo aliorum, qui demonia eiciebant per spiritum Dei, tertio, quia demonium expellere non posset, nisi ipsi uicisset uirtute diuina. quarto, quia nulla conuenientia in operibus, nec in effectu erat sibi & fatanae, cum fatanas dispergere cuperet quos Christus colligebat.

ARTICULVS III.

Utrum Christus incepit facere miracula in nuptijs.

¶ Super Questionem quadragesimae articuli. tertium.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur quod Christus non incepit miracula facere in nuptijs, mutando aquam in uinum. Legitur enim in lib. de infantia Saluatoris, quod Christus in sua pueritia multa miracula fecit: sed miraculum de conuersione aquae in uinum fecit in nuptijs trigesimo, uel trigesimo primo anno suae aetatis. ergo uidetur quod non incepit tunc miracula facere.

¶ 2 Præ. Christus faciebat miracula, secundum uirtutem diuinam: sed uirtus diuina in eo a principio suae conceptionis erat: ex tunc enim fuit Deus & homo. ergo uidetur quod a principio miracula fecerit.

¶ 3 Præ. Christus post baptismum & tetationem cepit discipulos congregare, ut legitur Mat. 4. & Ioan. 1. sed discipuli praecipue congregati sunt ad ipsum propter miracula, sicut dicit Luc. 5. quod Petrus uocauit obstupescentem propter miraculum, quod fecerat in captura piscium. ergo uidetur quod ante miraculum quod fecit in nuptijs, fecerit alia miracula.

SED CONTRA est, quod dicitur Ioan. 2. Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilaeae.

RESPON. Dicendum, quod miracula facta sunt a Christo propter confirmationem doctrinae eius, & ad ostendendam uirtutem diuinam in ipso: & ideo quantum ad primum non debuit ante miracula facere, quam docere inciperet: non autem debuit incipere docere ante perfectam aetatem, ut supra habitum est, * cum de baptismo eius ageretur. Quantum autem ad secundum, sic debuit per miracula deitatem ostendere, ut crederetur ueritas humanitatis ipsius, & ideo sicut dicit Chrysostomus super Io. decenter non incepit signa facere in prima aetate: existimasset enim pharasma esse in carnationem, & ante opportuna tempus cruci eum tradidissent.

3. v. q. 110. art. 4.

Epist. 10. c. 4. parum a prin.

q. 13. art. 5.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Epist. 10. c. 4. parum a prin.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

Homil. 10. in Mat. a prin. tom. 2.

ignom ab omnibus circumstantiis describere se monstrat. Et hoc idem patet ex eo qd subigit eua gelita. Et manifesta ut gloriam suam non dicit in Cana Galilee: sed simpliciter & absolute. Et manifestavit gloriam suam, proculdubio prius laetetur: quia miraculis adhuc non claruerat illius natura diuina, quae tunc cepit miraculis conuolare.

Super Quaestio. 43. Artic. quartum.

In corpore vnicuique conclusio: Miracula quae Christus fecit, sufficientia erant ad manifestandam deitatem ipsius secundum tria, scilicet naturam, modum, & doctrinam: probatur singillatim clare.

Vbi aduerte, quod Auctor breuiter pertransit: sed si fuerint haec tria bene considerata, maximam contineat efficaciam: & primum quidem quo ad resurrectionem mortuorum, & illuminationem caecorum, eo quod haec subtilis fallacis, a solo Deo fieri potest: secundum autem inuicogitabile est, qd

etiam demoni conueniat: rerum autem omnimodam conuincit intelligendam. Ita qd si haec tria simul ponantur, impossibile est, quin Deum fateamur, Christum: quomodo, n. uilurpan

si sui diuini nomen & rem falso, affuisset Deus in tot operibus deitatis proprijs testis mendacij?

Aduerte ex lib. 1. contra Gent. cap. 6. qd aut conceditur Christum fecisse miracula relata in euangelio, aut non. Si conceditur, habet illius deitas ex hoc maximo miraculorum, qd pauperulus iuuenis, indotus, ex gente exola iudaeus scilicet persecutione cum tot ludibrijs & morte turpissimam passus, derelictus, dicens se Deum, habitus a suis, a iudeis, ab Herode, a Pilato, absque miraculis

promittens mortem & mala omnia, post mortem sua per pauperes piscatores, indoctos, exotos omnibus, morti obnoxios &c. absque miraculis contra totum mundum idola colentem pugnant, superauerit. Vacate ergo & uidete, quoniam ego sum Deus.

Ad PRIMVM ergo dicendum, qd sicut Chryf. * dicit super Io. ex verbo Ioannis Baptistae dicitis. Ut manifestet in Israel, propterea ueni ego in aqua baptizans, manifestum est, qd illa signa, quae quida dicit in pueritia a Christo facta, medacia & fictiones sunt. Si enim a prima aetate miracula fecisset Christus, neque Ioanes eum ignorasset, neque reliqua multitudo indignisset magistro ad manifestandum eum.

AD SECVDVM dicendum, qd Dei virtus operabatur in Christo, secundum qd erat necessarium ad salutem humanam, propter quam carnem assumpserat: & ideo sic miracula fecit uirtute diuina, ut fidei de veritate carnis eius, prauidicium non fieret.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

AD PRIMVM ergo dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD SECVDVM dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

AD PRIMVM ergo dicendum, qd sicut Chryf. * dicit super Io. ex verbo Ioannis Baptistae dicitis. Ut manifestet in Israel, propterea ueni ego in aqua baptizans, manifestum est, qd illa signa, quae quida dicit in pueritia a Christo facta, medacia & fictiones sunt. Si enim a prima aetate miracula fecisset Christus, neque Ioanes eum ignorasset, neque reliqua multitudo indignisset magistro ad manifestandum eum.

AD SECVDVM dicendum, qd Dei virtus operabatur in Christo, secundum qd erat necessarium ad salutem humanam, propter quam carnem assumpserat: & ideo sic miracula fecit uirtute diuina, ut fidei de veritate carnis eius, prauidicium non fieret.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

ARTICVLVS IIII.

Utrum miracula per Christum facta sufficienter eius diuinitatem ostenderint.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, qd miracula qd Christus fecit, non fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius. Esse enim Deum & hominem, proprium est Christo: sed miracula, qd Christus fecit, etiam ab alijs sunt facta. ergo uidetur, qd non fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius.

¶ 2 Praet. Virtute diuina nihil est maius: sed aliqui fecerunt maiora miracula, qd Christus dicit in Io. 14. Qui credit in me, opera qd ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet. ergo uidetur qd miracula quae Christus fecit, non fuerint sufficientia ad ostendendam diuinitatem ipsius.

¶ 3 Praet. Ex particulari non sufficienter ostenditur uniuersale: sed quodlibet miraculorum Christi fuit quoddam particulare opus. ergo ex nullo eorum potuit mani

festari sufficienter diuinitas Christi, ad quam pertinet uniuersale uirtutem habere de omnibus.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit Io. 5. Opera quae dedit mihi Pater ut faciam, ipsa testimonium perhibent de me.

RESPON. Dicendum, qd miracula quae Christus fecit, sufficientia erant ad manifestandam diuinitatem ipsius, fm tria. Primo quidem, secundum ipsam speciem operum, quae transcendebant omnem potestatem creatae uirtutis: & ideo non poterant fieri nisi uirtute diuina. Et propter hoc caecus illuminatus dicebat Io. 9. A saeculo non est auditum, quia aperuit quis oculos caeci nati: nisi esset hic a Deo, non poterat facere quicquam. Secundo, propter modum miracula faciendi: quia scilicet quasi ex propria potestate miracula faciebat: non autem orando, sicut alij. Vnde dicitur Luc. 6. qd uirtus de illo exibat, & sanabat omnes. Per quod ostenditur, sicut Cyrillus dicit, qd non accipiebat alienam uirtutem: sed cum esset naturaliter Deus, propriam uirtutem super infirmos ostendebat, & propter hoc, innumerabilia miracula faciebat. vnde super illud Matth. 8. Eijciebat spiritus uerbo, & omnes male habentes curauit, dicit Chryf. * Inten

de quantum multitudinem curatam transcurrunt euangelista, non unumquodque curatum enarrantes, sed uo uerbo pelagus ineffabile miraculorum inducentes. Et ex hoc ostendebatur, qd haberet uirtutem coaequalem Deo patri, secundum illud Io. 5. Quaecumq; Pater facit, haec & Filius similiter facit. Et ibidem, Sicut Pater suscitatur mortuos & uiuificat, sic & Filius hominis quos uult uiuificat. Tertio ex ipsa doctrina, qua se Deum dicebat, quae nisi uera esset, non confirmaretur miraculis diuina uirtute factis: & ideo dicitur Mat. 1. Quenam doctrina haec noua, quia in potestate spiritibus immundis imperat, & obediunt ei?

AD PRIMVM ergo dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD SECVDVM dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

lis promittens mortem & mala omnia, post mortem sua per pauperes piscatores, indoctos, exotos omnibus, morti obnoxios &c. absque miraculis contra totum mundum idola colentem pugnant, superauerit. Vacate ergo & uidete, quoniam ego sum Deus.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD SECVDVM dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

AD PRIMVM ergo dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD SECVDVM dicendum, qd haec erat obiectio gentilium. Vnde Aug. * dicit in epistola ad Volusianum: nulla, inquit, competentibus, signis tantae maiestatis indicia claruerunt: quia carnalis illa purgatio, quae scilicet daemones effugabat, debilitum cura, reddita uita difunctis, si & alia consideretur, Deo parua sunt. Et ad hoc respondet Aug. * Fatemur & nos talia quidem fecisse prophetas: sed & ipse Moses & ceteri prophetae dominum Iesum prophetizauerunt, & ei gloriam magnam dederunt. Qui propterea talia, & ipse facere uoluit, ne esset absurdum, quod per illos fecerat, si ipse etiam non faceret: sed tamen & aliquid proprium facere debuit, nasci de uirgine, resurgere a mortuis, caelum ascendere, hoc Deo qui parum putat, quid plus expectet ignoro.

AD TERTIVM dicendum, quod hoc ipsum ad laudem discipulorum pertinet, qd Christum secuti sunt, cum nulla eum miracula facere uiderent, sicut Greg. * dicit in quadam hom. Et ut Chryf. f dicit, tunc signa maxime necessarium erat facere, quando discipuli iam congregati erant & deuotil, & attendentes his, quae fiebant. Vnde subditur, Et crediderunt in eum discipuli eius: non quia tunc primum crediderunt, sed quia tunc diligentius & perfectius crediderunt. Vel discipuli uocant eos, qui futuri erant discipuli: sicut exponit Aug. * in lib. de consensu euangelistarum,

Homil. 28 in Mat. paulo a prin. to. 2.

Epist. 3. post med. illius tom. 2.

Epistol. 3. a med. illius tom. 2.

Inuenit 23. tract. in Io. super illud Maiora demonstrabit illis. tom. 9. lib. 1. Tric. 6. circa medium, to. 3.

quæ nec ipse, nec alius fecit: sed qui tam multa vita & malas valentines vexationesque mortalium tanta potestate sanaret, nullus omnino legi antiquorum: vt enim taceam quos iubendo, sicut occurrebant, saluos singulos fecit, Marcus dicit, quod cumque loco introibat in vicis, aut in villas, aut ciuitates, in plateis ponebant infirmos, & deprecabantur eum vt vel simbram vestimenti eius tangerent, & quotquot tangebant eum, salui fiebant. Hec nemo alius fecit in eis: sic enim intelligendum est, quod ait, in eis, non inter eos, aut coram eis, sed prorsus in eis, quia sanauit eos. Nec tamen alius quicumque in eis talia opera fecit, quoniam quisquis alius homo aliquid eorum fecit, ipso faciente fecit: hoc autem ipse non illis facientibus fecit.

Fra. 71. in Ioan. med. tom. 91.

AD SECUNDUM dicendum, quod August. * exponens illud verbum Ioan. inquit, quæ sint ista opera maiora, quæ credentes in eum erant facturi, an forte quod ægros ipsis transiitibus etiam eorum umbra sanabat? maius est enim quod sanet umbra quam umbra. Veruntamen quando ista Christus dicebat, verborum suorum facta & opera commẽdabat. Cum enim dixit, Pater in me manens ipse facit opera, quæ opera tunc dicebat, nisi verba que loquebatur? Et eorundem verborum fructus erat fides illorum. Veruntamen euangelizantibus discipulis, non tam pauci quam illi erant: sed gentes etiam crediderunt. Nonne ab ore ipsius diues ille tristis abcessit, & tamen postea, quod ab illo auditum nõ fecit vnus, fecerunt multi, cum per discipulos loqueretur? Ecce, maiora fecit prædicatus a creditibus, quam locutus est audientibus. Verum hoc adhuc mouet, quod hæc maiora per Apostolos fecit: non autem ipsos tantum significans ait, Qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet. Audi ergo, & intellige, Qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet. Prius ego facio, deinde & ipse faciet: quia facio vt faciat. Quæ opera, nisi vt ex impio iustus fiat? quod vtique in illo, sed non sine illo Christus operatur. Prorsus maius hoc esse dixerim, quam creare celum & terram: celum enim & terra transeunt, prædestinatorum autem salus & iustificatio permanebit: sed & in celis angeli sunt opera Christi, numquid etiam his operibus maiora facit, qui cooperatur Christo ad suam iustificationem? Iudicet qui potest vtrum maius sit iustos creare, quam impios iustificare. Certe si æqualis est utriusque potentia, hoc maioris est misericordia: sed omnia opera Christi intelligere, vbi ait, Maiora horum faciet, nulla nos necessitas cogit: horum enim forsitan dixit, quæ illa hora faciebat. Tunc autem verba fidei faciebat: & vtique minus est verba iustitiæ prædicare, quod fecit præter nos, quam impios iustificare, quod ita facit in nobis, vt faciamus & nos.

AD TERTIUM dicendum, quod quando aliquod particulare opus, proprium est alicuius agentis, tunc per illud particulare opus probatur tota virtus agentis, sicut cum ratiocinari sit proprium hominis, ostenditur aliquis esse homo ex hoc ipso, quod ratiocinatur circa quodcumque particulare propositum. Et similiter cum propria uirtute miracula facere sit solius Dei, sufficienter ostensum est, Christum esse Deum, ex quocumque miraculo, quod propria uirtute fecit.

De singulis miraculorum speciebus, in quatuor articulos diuisa.

Super Questionis quadragesimæ articulum primum.

DEINDE considerandum est, de singulis miraculorum speciebus.

¶ Et primo, De miraculis, quæ fecit circa spirituales substantias.

¶ Secundo, De miraculis, quæ fecit circa celestia corpora.

¶ Tertio, De miraculis, quæ fecit circa homines.

¶ Quarto, De miraculis, quæ fecit circa creaturas irracionales.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum miracula facta per Christum circa spirituales substantias fuerint conuenientia.

AD PRIMUM sic proceditur.

Vt, quod miracula quæ fecit Christus circa spirituales substantias, non fuerint conuenientia. Inter spirituales, n. substantias sancti angeli præpollent demonibus: quia, ut Aug. * dicit in 3. de Tri. spiritus uitæ rationalis desertor atque peccator, regitur per spiritum uitæ rationalis primum & iustum: sed Christus non legitur aliqua miracula fecisse circa angelos bonos ergo nec et circa demones aliqua miracula facere debuit.

¶ 2. Præter. Miracula Christi ordinantur ad manifestandam diuinitatem ipsius: sed diuinitas Christi non erat demonibus manifesta, quia per hoc impeditum fuisset mysterium passionis eius, sicut in illud 1. Cor. 2. Si cognouissent, non quam Dominum gloria crucifixissent. ergo non debuit circa demones aliqua miracula facere.

¶ 3. Præter. Miracula Christi ad gloriam Dei ordinabantur. unde dicitur Mat. 9. quod videntes turbæ paralyticum sanatum a Christo, timuerunt, & glorificauerunt Deum, qui dedit potestatem talē hominibus: sed ad demones non pertinet glorificare Deum, quia non est speciosa laus in ore peccatoris, ut dicitur Eccl. 15. unde & sicut dicitur Mar. 1. & Luc. 4. non sinebat demonia loqui ea, quæ ad gloriam ipsius pertinebant. ergo uideretur non fuisse conueniens, quod circa demones aliqua miracula faceret.

¶ 4. Præter. Miracula a Christo facta, ad salutem hominum ordinantur: sed quedam demonia ab hominibus eieccta fuerunt cum hominum detrimento, quandoque quidem

Talius clarus est.

In corpore una conclusio. Conueniens fuit Christum demones ab obsessis eiecere. Probatur: Miracula Christi sunt argumentum fidei ergo conuenienter fuit argumentum demones expellendi a genere humano. ergo conueniens fuit, &c. Probatur consequentia prima: quia futurum erat vt demones a creditibus spiritualiter pellerentur, Ioan. 12. Secunda consequentia est clara: quia sensibile est argumentum spiritualis.

¶ Vide hic notitiam, quod Auctor generalis ratione conatus, non curauit literaliter pro principali ponere, vt potest manifestiorem, vt scilicet potestatem suam supra & contra demones monstraret.

¶ In responsione ad secundum tractatur, an Christus fuerit cognitus a demonibus: & dicitur tangitur quæstiones, an scilicet cognouerint ipsum esse Christum seu Messiam in lege promissum, & an cognouerint ipsum esse uerum Deum. Et de prima questione tenetur pars affirmatiua auctoritate Lucae euangeliste dicentis ex propria persona, quod demones sciebant ipsum esse Christum. De secunda autem questione certum non habetur: quia ex persona demonum dicitur ibidem, scilicet Luc. 4. Tu es filius Dei; demon autem & mendax est, & exploratiue locutus uidetur. Ad hoc sunt auctoritates doctorum. Bede autem auctoritas caute legendæ est, quia in glossa ordinaria tributa asseritur: integram autem in catena altera; ita quod ex Bede vnum tantum asserimus habemus, scilicet quod uerbum Apostoli, ad Cor. 2. Si cognouissent, non refert.

1. p. 2. r. 17. tom. 91.

1. p. 2. r. 17. tom. 91.